

Și piesa lui Romulus Guga, **Evul mediu întimplător**, condamnd universul concentraționar propriu fascismului, pledează implicit, dar și explicit, pentru o lume fără teroare, eliberată de amenințarea războiului.

În dramaturgia noastră actuală, înregistrăm și opere consacrate în întregime urmărilor catastrofale ale unui conflict nuclear. O astfel de piesă, utilizind metafora și simbolul, și totodată interesantă ca dramă psihologică, e **Hanul de la răscruce** de Horia Lovinescu. Un grup de călători, adăpostindu-se de furtună, iau un accident de aviație drept bombardament atomic și intră în panică. Tensiunea ajunge insuportabilă. În perspectiva distrugerii vieții, personajele — o diversitate de tipuri — reacționează diferentiat: Profesorul meditează asupra caracterului efemer al existenței, Călugărul propovăduiește expierea păcatului, Magnatul își mărturisește disprețul față de oameni. Hagiul se dovedește egoist și arghirofil, Agentul comercial speră că afacerile vor redeveni la un moment dat prospere, Actrița se simte jignită de privațiunile la care e obligată, Muncitorul își afirmă încrederea în viitor. În confruntarea dramatică a conștiințelor, se manifestă ostilitatea, se fac auzite acuzații reciproce. În acest climat de înverșunare, se dezlănțuie minia colectivă împotriva fabricanților de armament; Magnatul e ucis.

Una dintre dramele mai recente ale scriitorului, **Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă**, deși concepută ca o parabolă desprinsă de coordonate pre-

cise de timp și spațiu, frappează prin actualitatea mesajului. Utilizând modalități de expresie moderne, autorul a creat — asemeni lui Friedrich Dürrenmatt — o „apocalipsă tragicomică“ (după expresia unui critic). Satira politică, semnalind la ce grad de monstruoasă poate ajunge omul, dacă nu împiedică la timp cataclismul, se interferează cu tragedia. Dezastrul atomic, care a pulverizat civilizația, reîntoarce existența supraviețuitorilor la punctul la care se aflau, potrivit legendei biblice, cei alungați din paradis. Personajele sînt: Tatăl (Adam), decăzut și abject, în cele din urmă, sinucigaș; Cain — cinic, dezgustat de viață, urmărit de viziuni infernale, fratricid; Abel, încrezător în om și idealist, chiar după cataclism; și Ana, purtind în pînă un prunc, care va asigura — ca și în **Matca** de Marin Sorescu — perpetuarea speciei.

Dincolo de valoarea dramatică propriu-zisă, piesa lui Horia Lovinescu are meritul de a pune în fața conștiinței spectatorului problema păcii și a luptei pentru viață.

Aceste exemple nu epuizează, desigur, lista operelor dramatice contemporane consacrate nobilei idei a păcii. Dramaturgii nu pot să nu continue, cu și mai multă vigoare, această întreprindere creatoare, menită să sădească în inimile tuturor convingerea că stă în puterea popoarelor să împiedice, cît încă nu e prea târziu, un posibil deznodămînt fatal, să impună respectarea dreptului fundamental al omului, la liniște, la pace, la viață.

NOTE

O istorie în fișe

Primum la redacție a doua fascicolă din *Contribuții la istoria teatrului românesc*, în care cunoscutul muzeograf George Franga întreprinde un excurs documentar sui-gene-

ris în istoriografia teatrului nostru. Ocupîndu-se acum de *Forme de teatru popular românesc*, cercetătorul octogenar dă „o succintă istoriografie și antologie a culegerilor de materiale documentare folclorice pentru o eventuală istorie a teatrului românesc...“, cum apreciază reputatul etnolog Romulus Vulcănescu, într-o densă prefață. Genul bibliografii comentate oferă sugestii specialiștilor, îi orientează în diferite probleme: astfel încît această serie, inedită în istoriografia teatrului nostru, e binevenită. Timp de patru decenii, inițiatorul Muzeului Teatrului Național a ținut la îndemîna tuturor

un inestimabil tezaur de documente, concretizînd, prin organizarea muzeului, o originală periodizare a teatrului nostru, de la origini pînă azi. Din mîile de fișe ale muncii științifice se alcătuiesc azi aceste fascicule, modeste, ca și autorul lor, dar temelnic argumentate documentar. Urmatorea secțiune, aflată în lucru, *Spectacole de divertisment în evul mediu românesc*, va aduna, după știința noastră, pentru înția dată, știrile despre spectacolele de la curțile voievodale. Îi urăm în continuare lui George Franga aceeași tinerețe spirituală.

I.N.